

Programrapport

Programmets namn: Grundlärare med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6	Ladokkod: LAG46
Antal högskolepoäng: 240	Årskull 2017h
Programansvarig: Maria Ferlin fr.o.m. 2020, tidigare Susanna Cadhamm	

Kommentar kring svarsfrekvens i studentvärderingen

6 studenter har besvarat programutvärderingen som genomfördes i form av en digitalt tillgänglig enkät med 16 stycken flervalssfrågor och två fritextfrågor via PingPong i maj 2021. Flervalssfrågorna hade också kommentarsfält.

Det innebär en svarsfrekvens på 23% efter att flera påminnelser skickats ut. Dock hanterar inte PingPong att 6 studenter var omregistrerade på kursen, så den faktiska svarsfrekvensen från aktuell kull är 35 %. Det blir ändå svårt att dra långtgående slutsatser när bara en tredjedel av studenterna använt möjligheten att påverka sina kommande kollegors utbildning.

Svaren har analyserats av programansvarig med stöd i ett programutvecklingsgruppsmöte.

Analys av:

Studenternas möjlighet till ansvar och delaktighet

Studenter har möjlighet att engagera sig i programråd, utbildningsutskott och andra övergripande organ där studentkåren har formell representation. Det är svårt för studentkåren att fylla platserna och de ber programansvarig om förslag. Den aktuella kullen har inte haft en studentrepresentant i sektionens programråd.

Alla studenter har möjlighet att vara direkt delaktiga i kursvärderingar som genomförs i slutet av samtliga kurser och genom programutvärderingen i slutet på utbildningen. I kurser om mer än 15hp ska även en mittkursvärdering genomföras. Formen för hur mittkursvärderingen genomförs varierar men kursvärderingen i slutet på kursen genomförs anonymt genom en i grunden standardiserad digital enkät som distribueras via lärplattformen PingPong. Kursansvariga anpassar enkäten för att den ska passa berörd kurs. Studenternas kursvärderingar sammanvägs med kurslagets värdering och utmynnar i en kursrapport som ska tillgängliggöras för studenter på kursplaneringsmöten och även i digital form. Hur den digitala publiceringen skett har ändrats under studentkullens utbildningstid och tillgängligheten har tyvärr varierat.

Flera kursansvariga upplever en svårighet i att få studenter att fylla i kursvärderingar med argumentet att man inte kan påverka sin egen utbildning utan att man bara utvärderar för kommande studenter. Informella kontakter med kursansvarig och övriga lärare i kursen i aktuella frågor om pågående kurs undervisning och/eller examinationsmoment sker löpande och många studenter föredrar den typen av påverkansmöjligheter. Muntlig kommunikation är dock inte anonym, vilket kursvärderingen är.

I rutinen för kursplanering ingår ett kursplaneringsmöte som ska erbjudas i god tid före nästa kurstillfälle för alla kurser utom programmets första kurs. På detta möte ska kursrapporten från föregående kursomgång presenteras och en genomgång av genomförda och planerade åtgärder gås igenom. Deltagande i kursplaneringsmöten är frivilligt och att uppslutningen inte alltid är så god, så vetskapen hos studenterna om att kursrapporter finns varierar.

Vid kursplaneringen har studenterna möjlighet att i kursens planeringsskede påverka studiegrupper, schemaläggning och till viss del arbetsformer i kursen. De tidsramar som finns för ärendehantering vid kursplanerevideringar leder till att aktuell studentgrupp på kursplaneringsmötet bara kan påverka *inom* kursplanens formuleringar. Även om påverkansmöjligheterna är begränsade uppskattas mötena och efterfrågas hos programansvarig om de inte planeras in av kursansvarig.

Inom området ansvar och delaktighet finns utvecklingsmöjligheter för både ledning och oss som arbetar i programmets kurser och de bygger både på att studenter bjuds in till formella och informella påverkansmöjligheter men också på studenternas vilja att engagera sig i sin utbildning.

Innehåll, undervisningsformer, examination och progression

Utbildningen omfattar tre områden: en utbildningsvetenskaplig kärna om 75 hp, inklusive 15 hp verksamhetsförlagd utbildning, VFU, samt ämnesstudier om 30 hp i vardera svenska, matematik och engelska inklusive sammanlagt 15 hp VFU. Studenterna läser också en tillvalskurs om 30 hp samt en kurs på 15 hp om utvärdering och bedömning i svenska, matematik och engelska. De tillval som erbjuds aktuell kull var Samhällsorienterande ämnen, Naturvetenskap och teknik, Bild samt Musik. Studenterna skriver också två självständiga arbeten (examensarbete) om vardera 15 hp med anknytning till något av de ämnen de ska bli behöriga att undervisa i.

I utbildningsplanen betonas vikten av integreringen mellan ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier samt de estetiska uttrycksformernas betydelse i pedagogisk verksamhet i grundskolan. Alla utbildningar vid Högskolan i Borås har också en profil mot hållbar utveckling och informationssökningskompetens. I programmet ingår kurser som HU-diplomerats i enlighet med Högskolans policy.

Studenterna uppger i fritextsvar gällande programmets styrkor att de undervisats av många kompetenta och engagerade lärare. ”På det hela taget mycket nöjd med den utbildning jag fått från er.” som en student sammanfattar sin utbildning.

När det gäller fritextsvar gällande programmets svagheter återkommer synpunkter som vi tog del av redan föregående år. Det finns en obalans mellan krav på upprepade detaljerade lektionsplaneringar medan mer övergripande planeringar inte tas upp lika ofta, liksom digitala verktyg som används i skolorna, såsom Google Classroom.

Vissa studentönskemål ligger också utanför högskolans påverkansmöjligheter såsom mer VFU och att 15 hp examensarbete kan räcka. Examensordningen styr mer än vi lyckas kommunicera till våra studenter.

När det gäller återkommande inslag inom utbildningen, som studenterna ibland ser som alltför repetitiva, så har arbete med detta påbörjats i programutvecklingsgrupp och kurslag, men det kommer att ta tid innan det får genomslag i en programvärdering. Terminsplaneringar är ett exempel på något som efterfrågats både av föregående års kull och nuvarande och som redan får större utrymme för kommande kullar.

Forskningsanknytning

Programmets forskningsanknytning består av kurslitteratur samt föreläsningar med koppling till relevant forskning inom de olika områden och ämnen som ingår i programmet. Denna koppling sker både genom att lärare som bedriver egen forskning undervisar i programmet och genom att undervisande lärare anknyter till annan forskning. Inom UVK-kurserna anknyts till forskningsområden som berör hela skolväsendet och under kurser med ämne-teori och ämnesdidaktik sker forskningsanknytningen huvudsakligen mot ämnesdidaktik, även om forskning relaterad till ämnesstoffet också förekommer. Därtill krävs att studenterna söker, läser, analyserar och presenterar vetenskapliga artiklar under programmets gång och då främst i de avslutande examensarbetskurserna.

Studenterna upplever att de i hög grad (83%) eller ganska hög grad (17%) har blivit mer insatta i aktuell forskning inom både utbildningsvetenskap/pedagogiskt arbete och forskning inom andra ämnesområden. 67% av respondenterna instämmer i att programmet utvecklat deras kritiska tänkande på nivån ”Stämmer helt” och 33 % uppger ”stämmer ganska bra”, medan svaren på frågan om programmet utvecklat studenternas förmåga att genomföra utvecklingsarbeten ligger på en något lägre nivå.

Resurser

Programmet genomförde under 2018 en självvärdering som en del av UKÄ:s granskning av samtliga lärarprogram vid svenska universitet och högskolor. Resultatet av UKÄ:s granskning visade på att erforderliga lärarresurser för grundlärarutbildningarna fanns vid Högskolan i Borås. Det var dock inte alla ämnen som ingick i granskningen utan fokus låg där på svenska och matematik.

Det har sedan utvärderingen skett förändringar i personalstyrkan som arbetar i programmet vilket lett till en försvagning när det gäller kompetens i matematikdidaktik. Det finns ytterligare något ämne inom programmet där tillräcklig ämnes- och/eller ämnesdidaktisk kompetens inte funnits anställd för aktuell kull, men flera nyanställningar har skett, så i vissa ämnen har programmet fått tillgång till ökad kompetens under tiden som utbildningen genomgåtts.

Undervisningen i programmet har uppgått till 4755 timmar som till 57% bedrivits av adjunkter, 34% av lektorer och 1,5 % av professorer.

Genom samverkan med grundlärarprogram med inriktning mot arbete i fritidshem kan fler tillvalskurser erbjudas. Tyvärr är det en möjlighet som kommer att minska för kull 21H och framåt.

Användbarhet och förberedelser för arbetslivet

I programutvärderingen efterfrågades om studenterna upplever att de genom den högskoleförlagda utbildningen (HFU) och den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) har fått stöd i sin professionsutveckling. Svaren när det gäller VFU ligger högt (67% svarar stämmer helt) medan värdena ligger lite lägre på den högskoleförlagda undervisningen, där 40 % svarar stämmer helt men totalt kan tolkningen göras att studenterna känner att utbildningen i stort har gett dem de förberedelser som krävs för det kommande arbetslivet. Alla svar ligger på stämmer helt eller stämmer ganska bra. Några studenter nämner att de velat känna sig bättre rustade för att kunna bedöma och betygssätta elevers visade kunskaper och någon önskar mer konflikthantering.

Övrigt

Det var en förhållandevis liten studentgrupp som påbörjade sin Grundlärarutbildning mot årskurs 4-6 hösten 2017. 21 studenter registrerades i termin 1. 12 av dessa var kvar i termin 8. Några har tillkommit från andra kullar och program. 10 studenter har tagit ut sin grundlärarexamen (uppgift från 210921).

Eventuella förslag till förändringar

Studenternas möjlighet till ansvar och delaktighet:

- Fortsatt utveckling av såväl formella som informella kanaler krävs för ökad delaktighet. Vi som arbetar i programmet kan vara tydligare med varför kursplanering och kursvärderingar är viktiga för kurs- och programutveckling och att det är en möjlighet att påverka både sin egen och kommande kollegors utbildning.
- Studenterna kan behöva hjälp att tränga in i kursplaner och utbildningsplaner för att se styrdokumentens roll för programmet.
- Vi behöver också bli bättre på att visa hur våra kursplaner är kopplade till målen för grundlärarexamen, så att studenterna ser hur kurs- och utbildningsplaner skrivits för att möjliggöra måluppfyllelse inte bara i de ingående kurserna utan också gällande examensordningens mål.
- Kurslag kan arbeta mer med att ge studenterna möjlighet att påverka pågående kurser så att studenter ser en möjlighet att påverka sina egna studier och inte bara kommande studenters.

Innehåll, undervisningsformer, examination och progression:

- Övergripande uppgifter skulle kunna formuleras inför VFU-perioder, såsom att ta del av och ta med sig lärsplaneringar, områdesplaneringar och erfarenheter från olika digitala verktyg från VFU-skolor för fortsatt bearbetning inom HFU.

Resurser:

- Programmets lärarstab behöver fortfarande förstärkas med tanke på framtida pensionsavgångar. I och med att det skett en utökning av programmet med en tredje utbildningsort (Varberg från ht21) krävs god framförhållning för att kunna planera för och genomföra rekryteringar av exempelvis lektorer i ämnesteorier och ämnesdidaktik i matematik, fysik, kemi, engelska och teknik. Det finns också behov av fler tillgängliga handledare och examinators i examensarbetskurserna för att kunna matcha bättre mellan studenters och handledares och examinators kompetens och forskning. Samhällsvetenskapliga och naturvetenskapliga ämnen och svenska har förstärkts under den här kullens utbildningstid.
- Något som saknas i stor utsträckning i programmet är lärare med en egen bakgrund som mellanstadie-lärare. Sådan erfarenhet skulle kunna gynna studenters utveckling mot sin lärarroll. Det vore en önskvärd kompetens hos våra seminarieledare framförallt i termin 1.

Användbarhet och förberedelser för arbetslivet:

- Studenternas svar tyder på att de i huvudsak är nöjda med sin utbildning och de kunskaper de erbjudits att utveckla under programmets gång.
- Fortsatt dialog mellan HFU- och VFU-lärare för ökat samarbete är önskvärd.